

The Role of Identity Status, Social Media and Networks in the Body Dysmorphic Symptoms in Girls

Fatemeh Ahmadpour¹ , Ali Zeinali²

1. M.A Student of Educational Psychology, Department of Psychology, Khoy Branch, Islamic Azad University, Khoy, Iran.
E-mail: fatemehahmadpour25@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Psychology, Khoy Branch, Islamic Azad University, Khoy, Iran. E-mail: ali.zeinali@iau.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:

Received 19 October 2024

Received in revised form 05 January 2025

Accepted 20 January 2025

Published Online 20 January 2025

Keywords:

Identity Status,
Networks,
Social Media,
Body Dysmorphic,
Girls

ABSTRACT

Background: The aim of present research was determine the role of identity status and social media and networks in the body dysmorphic symptoms in girls.

Method: This research was descriptive from correlational type. The research population was female university students of Khoy Islamic Azad University in the 2023-2024 academic years. The sample size based on the Krejcie and Morgan table was determined 320 people, which was selected by multistage cluster sampling method. Research tools included: demographic information form, ego identity status questionnaire (Bennion & Adams, 1986), social media use scale (Tuck & Thompson, 2023) and body dysmorphic disorder scale (Hanley et al., 2020). For data analysis used from Pearson's correlation coefficients and multiple regression methods.

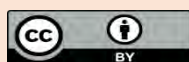
Results: The results showed that identity diffusion and identity moratorium had a positive and significant relationship with body dysmorphic symptoms in girls ($P < 0.001$), but identity achievement and identity foreclosure had no significant relationship with it ($P > 0.05$). In addition, all components of social media and networks including body image, comparison, belief and consumption had a positive and significant relationship with body dysmorphic symptoms in girls ($P < 0.05$). Also, identity status and components of social media and networks were able to predict 9% and 27% of the changes in the body dysmorphic symptoms in girls, respectively ($P < 0.001$).

Conclusion: According to the results of study, identity status and social media and networks play a significant role in the predicting body dysmorphic symptoms in girls and can led to increase body dysmorphic. Therefore, the obtained results can have many practical implications for informing parents through educational programs based on identity status and social media and networks.

Citation: Ahmadpour, F., & Zeinali, A. (1403). The Role of Identity Status, Social Media and Networks in the Body Dysmorphic Symptoms in Girls. *Journal of Clinical Psychology*.

Journal of Clinical Psychology, Vol. 16, Issue 4, No. 64, Winter 2024

© The Author(s). DOI: [10.22075/jcp.2024.35669.3024](https://doi.org/10.22075/jcp.2024.35669.3024)

©2024 The Author(s): This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, As long as the original authors and sources are cited. No permission is required from the authors or the publishers

✉ **Corresponding Author:** Ali Zeinali, Associate Professor, Department of Psychology, Khoy Branch, Islamic Azad University, Khoy, Iran.
E-mail: ali.zeinali@iau.ac.ir, Tel: (+98) 9143409171

Extended Abstract

Introduction

Body dysmorphic is an obsessive-compulsive disorder accompanied by worry, agitation and preoccupation about physical appearance, which has a relatively high prevalence, especially in girls. Adolescent and young girls more than other age groups are sensitive to their appearance and body and have a strong tendency to compare their appearance with others. Body dysmorphic is characterized by a preoccupation with one or more perceived defects, primarily in the appearance of the body. One of the factors related with body dysmorphic is identity, which refers to an individual's perception of themselves as a distinct being. Identity created based on two crisis and commitment components and created four identity states including identity achievement, identity moratorium, identity foreclosure and identity diffusion. Another factor related with body dysmorphic is social media and networks, which are a set of communication channels dedicated to interaction and exchange of information and ideas, content sharing and collaboration. In fact, these networks help to improve and facilitate relationships, collaboration and interaction between individuals. Considering the issues raised, the aim of present research was determine the role of identity status and social media and networks in the body dysmorphic symptoms in girls.

Method

This research was descriptive from correlational type. The research population was female university students of Islamic Azad University of Khoy branch in the 2023-2024 academic years with number 1928 people. The sample size based on the Krejcie and Morgan table was determined 320 people, which was selected by multistage cluster sampling method. In this study, the inclusion criteria included: being between 18 and 40 years old, having a

bachelor's degree, not being on probation in previous semesters, not taking psychiatric medications such as anti-anxiety and antidepressants, not having experienced stressful events such as divorce and death of relatives in the past three months and not receiving psychological services in the past three months based on the students' personal reports. The exclusion criteria included: not responding to more than ten percent of the instrument items and withdrawing from the study. Research tools included: demographic information form, ego identity status questionnaire (Bennion & Adams, 1986), social media use scale (Tuck & Thompson, 2023) and body dysmorphic disorder scale (Hanley et al., 2020). To conduct this research first, necessary coordination was made with the officials of the Islamic Azad University of Khoy Branch and after selecting the samples, the importance and necessity of the research was explained for them and they were assured about observing ethical considerations. Then, they were asked to carefully respond to the research instruments. Finally, all the students who responded to the research instruments were thanked and appreciated. For data analysis used from Pearson's correlation coefficients and multiple regression methods in SPSS-26 software at a significance level of 0.05.

Results

There was no dropout in the samples of this study and the analyses were conducted for 320 female students of the Islamic Azad University of Khoy branch. The results of the demographic data analysis showed that most female students were aged 18-27 years (249 people, equivalent to 81.77%) and were studying in their first year of university (113 people, equivalent to 31.35%). Examining the assumptions of Pearson's correlation coefficients and multiple regression showed that the conditions existed for using the aforementioned analysis methods. Because the assumption of normality of the variables

of identity status, social media and networks and body dysmorphic disorder was not rejected due to the values of skewness and kurtosis being in the range of +2 to -2. Also, the assumption of multiple collinearity was rejected due to the variance inflation factor statistic with a range of 1.26 to 1.90 for identity status and 1.00 to 1.78 for social media and networks and being less than 10. In addition, the assumption of correlation of the residuals was rejected according to the Durbin-Watson statistic with a value of 2.09 for identity status and 2.15 for social media and networks and being in the range of 1.5 to 2.5. The results of Pearson correlation coefficients showed

that identity diffusion and identity moratorium had a positive and significant relationship with body dysmorphic symptoms in girls ($P < 0.001$), but identity achievement and identity foreclosure had no significant relationship with it ($P > 0.05$). Also, all components of social media and networks including body image, comparison, belief and consumption had a positive and significant relationship with body dysmorphic symptoms in girls ($P < 0.05$). Table 1 shows the results of multiple regression with enter model for predicting body dysmorphic symptoms in girls based on the components of identity status and social media and networks.

Table 1. The results of multiple regression with enter model for predicting body dysmorphic symptoms in girls based on the components of identity status and social media and networks

Predictor Variable	Criterion Variable	R	R ²	F	df	P	B	Beta	t	P
Identity Achievement	Body Dysmorphic Symptoms	0.29	0.09	6.54	4 315	0.001	0.25	0.03	0.45	0.652
Identity Diffusion							0.76	0.11	1.33	0.183
Identity Foreclosure							0.73	0.12	1.78	0.078
Identity Moratorium							0.20	0.25	2.86	0.003
Body Image	Body Dysmorphic Symptoms	0.52	0.27	29.43	4 315	0.001	0.84	0.06	0.98	0.327
Comparison							0.98	0.53	8.17	0.001
Belief							0.25	0.14	2.27	0.023
Consumption							0.20	0.12	2.00	0.017

According to Table 1, identity status were able to predict 9% of changes in body dysmorphic symptoms in girls, which in this prediction the contribution of the identity moratorium component was higher than other components of identity status ($P < 0.05$). Also, the components of social media and networks were able to predict 27% of the changes in body dysmorphic symptoms in girls, which in this prediction the contribution of the comparison component was greater than other components of social media and networks ($P < 0.05$).

Conclusion

The findings of the present research showed that identity status and components of social media and networks were able to predict body dysmorphic symptoms in girls, which in this prediction the contribution of the identity moratorium component was higher than other identity status and the contribution of the comparison component

was higher than other components of social media and networks. Individuals with identity moratorium experienced an identity crisis, but did not achieve a definitive commitment and were more likely to experience body dysmorphic symptoms. Also, individuals with the comparison trait while having lower well-being and self-esteem evaluated themselves more negatively than others. Therefore, not having desirable identity status (including identity achievement and identity foreclosure) and having undesirable identity bases (including identity moratorium and identity diffusion) and social media and networks (including body image, comparison, belief and consumption) cause such people to face more challenges in life and experience more anxiety. These individuals when evaluate their physical appearance, they evaluate themselves more negatively than they actually are. Therefore, it is logical that identity status and

components of social media and networks play an effective role in predicting body dysmorphic symptoms in girls. As a result, the obtained results can have many practical implications for informing parents through educational programs based on identity status and social media and networks.

Ethical Considerations

Ethics Code: In this study, the necessary ethical approvals were obtained from the Islamic Azad University of Khoy Branch.

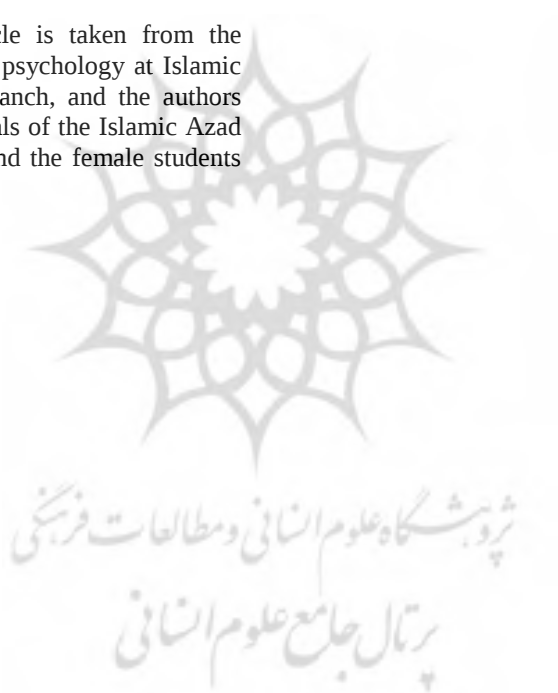
Financial support: This study did not receive financial support.

Authors' Contributions: Fatemeh Ahmadpour: Proposal writing, data collection and initial writing of the article.

Ali Zeinali: Data analysis and editing, uploading and revising the article.

Conflict of Interest: The authors of this study had no conflict of interest.

Acknowledgments: This article is taken from the master's thesis in educational psychology at Islamic Azad University of Khoy Branch, and the authors would like to thank the officials of the Islamic Azad University of Khoy Branch and the female students who participated in this study.

نقش پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران

فاطمه احمدپور^۱، علی زینالی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران. ایمیل: fatemehahmadpour25@gmail.com

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران. ایمیل: ali.zeinali@iau.ac.ir

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: هدف پژوهش حاضر تعیین نقش پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران بود.

روش: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بودند. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان ۳۲۰ نفر تعیین شد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل: فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی، پرسشنامه حالات هویت خود (بنیون و آدامز، ۱۹۸۶)، مقیاس استفاده از رسانه‌های اجتماعی (تیوک و تامپسون، ۲۰۲۳) و مقیاس اختلال بدریخت‌انگاری بدن (هانلی و همکاران، ۲۰۲۰) بودند. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که پراکندگی هویت و وقفه هویت با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < 0/001$)، اما کسب هویت و ضبط هویت با آن علائم رابطه معناداری نداشتند ($P > 0/05$). علاوه بر آن، همه مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف شبکه‌ها و رسانه‌ها با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < 0/05$). همچنین، پایگاه‌های هویت و مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی توانستند به ترتیب ۹ درصد و ۲۷ درصد از تغییرهای علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران را پیش‌بینی نمایند ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه، پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی نقش معناداری در پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران دارند و می‌توانند موجب افزایش بدریخت‌انگاری بدن شوند. بنابراین، نتایج به دست آمده می‌تواند جهت آگاه‌سازی والدین از طریق برنامه‌های آموزشی مبتنی بر پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بر تلویحات کاربردی زیادی داشته باشد.

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۲۸

بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۱۶

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:

پایگاه‌های هویت،

شبکه‌ها،

رسانه‌های اجتماعی،

بدریخت‌انگاری بدن،

دختران

استناد: احمدپور، فاطمه؛ و زینالی، علی (۱۴۰۳). نقش پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران. مجله روانشناسی بالینی.

مجله روانشناسی بالینی، سال ۱۶، شماره ۴، پیاپی ۶۴، زمستان ۱۴۰۳. DOI: [10.22075/jcp.2024.35669.3024](https://doi.org/10.22075/jcp.2024.35669.3024)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: علی زینالی، دانشیار، گروه روانشناسی، واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران.

رایانامه: ali.zeinali@iau.ac.ir؛ تلفن: ۰۹۱۴۳۴۰۹۱۷۱

مقدمه

برخی افراد علی‌رغم داشتن ظاهری نرمال یا تقریباً نرمال، ترس مفرط و نگران‌کننده‌ای از زشت یا غیرجذاب بودن دارند که به این اختلال، بدریخت‌انگاری بدن^۱ می‌گویند (۱). بدریخت‌انگاری بدن یک اختلال وسواسی اجباری همراه با نگرانی، آشفتگی و دل‌مشغولی نسبت به ظاهر فیزیکی است که شیوع نسبتاً بالایی به‌ویژه در دختران دارد (۲). دختران نوجوان و جوان بیش از سایر رده‌های سنی نسبت به ظاهر و جسم خود حساسیت نشان می‌دهند و گرایش زیادی به زیبایی و مقایسه ظاهر خود با دیگران دارند (۳). مبتلایان به این اختلال از احساس ذهنی یا خیالی زشتی ظاهری خود علی‌رغم نرمال یا تقریباً نرمال بودن ظاهر خود رنج می‌برند و هسته اصلی این اختلال مذکور ترس یا باور عمیق درباره فقدان جاذبه است (۴). بدریخت‌انگاری به‌صورت اشتغال فکری درباره یک یا چند نقص و عیب تصویری عمدتاً در ناحیه صورت، پوست، مو و دیگر نواحی بدن مشخص می‌شود و فرد آن‌ها را بسیار زشت و منزجرکننده ادراک می‌کند؛ گرچه این نقص‌ها و عیب‌ها برای دیگران قابل‌توجه و مهم نیستند (۵). نگرانی از بدریخت‌انگاری بدن با اختلال‌های میان‌فردی و دشواری ارتباط با دیگران مرتبط است و احتمال وقوع اختلال‌های شخصیت و اختلال‌های اضطرابی در این افراد خیلی بالا می‌باشد (۶). افرادی که احساس خوبی نسبت به بدن خود دارند معمولاً احساس خوبی نسبت به زندگی خواهند داشت. در مقابل، اگر تصویر ذهنی از بدن مورد پذیرش فرد نباشد منجر به تغییرهایی در احساس ارزشمندی فرد می‌شود و می‌تواند سبب ایجاد افکار خودکشی گردد (۷).

یکی از عوامل مرتبط با بدریخت‌انگاری بدن، پایگاه‌های هویت^۲ است (۸). هویت سازمانی پویا، متمایز، درونی و خودجوش می‌باشد که از سائق‌ها، باورها، توانمندی‌ها و تجربه‌های گذشته فرد نشأت می‌گیرد و نشان‌دهنده مجموعه نگرش‌ها، روحیات و صفات و ویژگی‌های یک فرد است (۹). هویت و هویت‌یابی در طول زندگی ادامه دارد، اما به سبب زاینده‌گی، خلاقیت و نیاز به استقلال در دوره نوجوانی و اوایل جوانی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشد (۱۰). هویت به

درک و فهم افراد از خود به‌عنوان یک موجود متمایز اشاره دارد و پایگاه‌های هویت شیوه‌هایی هستند که افراد خود را تعریف و بازشناسی می‌کنند (۱۱). پایگاه‌های هویت بر اساس دو مؤلفه بحران^۳ و تعهد^۴، چهار حالت هویتی شامل کسب هویت^۵، وقفه هویت^۶، ضبط هویت^۷ و پراکندگی هویت^۸ را به‌وجود می‌آورند. به عبارت دیگر، حالت‌های هویتی به راهبردها و فرآیندهای مواجهه با بحران‌های هویتی و تعهد نسبت به هویت‌های شکل‌گرفته اشاره دارد (۱۲). در کسب هویت، افراد بحران هویت را تجربه و آن را با موفقیت پشت سر می‌گذارند و نسبت به اهداف معینی متعهد می‌شوند. در وقفه هویت، افراد بحران هویت را تجربه، اما احساس تعهد قطعی ندارند و در جریان جستجوی گزینه‌ها می‌باشند و نسبت به هیچ هدف معینی تعهد لازم را کسب نکردند. در ضبط هویت، افراد بدون تجربه بحران هویت و جستجوی گزینه‌ها به ارزش‌ها و اهداف مراجع قدرت متعهد شده و هویت خود را بر مبنای آن می‌سازند. در پراکندگی هویت، افراد بحران هویت را تجربه نکرده و نسبت به هیچ ارزش و هدف معینی تعهد لازم را کسب نمی‌کنند (۱۳). از میان چهار حالت هویتی، کسب هویت نشان‌دهنده برخورداری از شخصیت شکوفا و تحول‌یافته دارای بیشترین ارزش روانشناختی و پراکندگی هویت نشان‌دهنده عدم موفقیت در دستیابی به هویت دارای کمترین ارزش روانشناختی است (۱۴).

یکی دیگر از عوامل مرتبط با بدریخت‌انگاری بدن، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی^۹ است (۱۵). در دنیای امروز، رشد سریع فناوری‌های جدید باعث ایجاد قابلیت‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای ارتباط با دیگران شده و استفاده از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی به بخش جدایی‌ناپذیری از زندگی افراد تبدیل شده است (۱۶). امروزه این شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی به‌طور فزاینده و گسترده در دسترس همه قرار دارند و در همه زمان‌ها و مکان‌ها می‌توان از آن‌ها استفاده کرد (۱۷). شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی مجموعه‌ای از

3. Crisis

4. Commitment

5. Identity Achievement

6. Identity Moratorium

7. Identity Foreclosure

8. Identity Diffusion

9. Social Media and Networks

1. Body Dysmorphic

2. Identity Status

شبکه‌های اجتماعی و نشانه‌های بدریخت‌انگاری بدنی در مراجعان جراحی زیبایی همبستگی مثبت و معنادار وجود داشت (۲۵). سهراب‌زاده و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با نگرانی از تصویر ذهنی بدن در زنان همبستگی مثبت و معنادار داشت (۲۶).

بدریخت‌انگاری بدنی اختلالی است که به نظر می‌رسد پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی با آن مرتبط باشند و پژوهش‌های اندکی در این زمینه انجام شده است. امروزه به دلیل استفاده و کاربرد وسایل ارتباط جمعی به صورت گسترده و نقش این وسایل در تعامل‌های افراد به عصر حاضر، عصر ارتباطات نیز می‌گویند و این سازه در کنار پایگاه‌های هویت نامناسب می‌تواند سبب افزایش بدریخت‌انگاری بدن به‌ویژه در دانشجویان دختر شوند. نتایج این پژوهش می‌تواند به متخصصان و برنامه‌ریزان در کاهش بدریخت‌انگاری در دختران از طریق تعدیل پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی کمک نماید. در نتیجه، پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران انجام شد.

روش

طرح پژوهش: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع همبستگی بود.

آزمودنی‌ها: جامعه آماری این مطالعه همه دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ به تعداد ۱۹۲۸ نفر بودند.

حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان ۳۲۰ نفر تعیین که این تعداد با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری ابتدا از میان هر یک از چهار دانشکده علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی و پرستاری، چهار رشته و از هر رشته یک کلاس به روش تصادفی انتخاب شد. به عبارت دیگر، تعداد ۱۶ کلاس در رشته‌های مختلف از چهار دانشکده انتخاب و از هر کلاس تعداد ۲۰ دانشجوی دختر در صورت داشتن ملاک‌های ورود به مطالعه به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این مطالعه، ملاک‌های ورود به مطالعه شامل: داشتن سن ۱۸ تا ۴۰ سال، تحصیل در مقطع کارشناسی، عدم مشروطی

کانال‌های ارتباطی هستند که به تعامل، تبادل اطلاعات و ایده‌ها، اشتراک‌گذاری محتوا و همکاری اختصاص یافتند و با نیروی انسجام ساده، قوی و سریع خود می‌تواند بر تبادل اطلاعات تأثیر زیادی بگذارد (۱۸). این سازه‌ها گروهی از برنامه‌های کاربردی مبتنی بر اینترنت هستند که بر پایه فناوری تحت وب ساخته شدند و امکان ایجاد و تبادل محتوا توسط کاربران را فراهم می‌آورند (۱۹). در واقع، این شبکه‌ها و رسانه‌ها با داشتن ویژگی تعاملی و اشتراک‌گذاری، فضای نوینی را در عرصه کنش‌گری ایجاد کردند و هدف آن کمک به بهبود و تسهیل روابط، همکاری و تعامل بین افراد است (۲۰). گسترش استفاده از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و تسریع تغییر آهنگ ارتباط‌های میان‌فردی در فضای مجازی به رغم گسترش دایره تعامل‌های اجتماعی با کاهش ارتباط‌های خانوادگی و افت تعامل و روابط صمیمی اعضای خانواده همراه بوده است (۲۱).

پژوهش‌هایی درباره روابط پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی با علائم بدریخت‌انگاری بدن انجام شده است. برای مثال نتایج پژوهش مالکولم و همکاران نشان داد که اختلال هویت نقش مؤثری در اختلال بدریخت‌انگاری بدن در هر دو گروه مبتلا به بدریخت‌انگاری و وسواس فکری جبری داشت (۸). هاشمیان و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که کسب هویت بر نگرش مثبت به تصویر بدنی دختران نوجوان اثر مثبت و معنادار و وقفه هویت، ضبط هویت و پراکندگی هویت بر نگرش مثبت به تصویر بدنی آنان اثر منفی و معنادار داشت (۲۲). در پژوهشی دیگر رقیبی و همکاران گزارش کردند که سبک‌های هویت سردرگم، هنجاری و تعهد با نگرانی از تصویر بدنی نوجوانان رابطه معناداری داشتند و به‌طور معناداری توانستند آن را پیش‌بینی نمایند (۲۳). همچنین، نتایج پژوهش تیوفیل و همکاران نشان داد که بین استفاده مناسب از رسانه‌های اجتماعی با ناراضی‌تی از تصویر بدنی در دانشجویان همبستگی منفی و معناداری وجود داشت (۱۵). السیدان و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که کاربران دارای استفاده بالاتر از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی، نگرانی‌های بیشتری درباره پوست و موی خود داشتند و بیشتر ظاهر خود را با افراد مشهور مقایسه می‌کردند (۲۴). در پژوهشی دیگر درجاتی و رضائی گزارش کردند که بین

تصویر بدن^۷ (۵ گویه)، مقایسه^۸ (۳ گویه)، اعتقاد^۹ (۴ گویه) و مصرف^{۱۰} (۵ گویه) طراحی شد. برای پاسخگویی به هر گویه از طیف نه درجه‌ای لیکرت از یک (هرگز) تا نه (هر ساعت یا بیشتر) استفاده شد. در مؤلفه‌های تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف به ترتیب حداقل نمره ۵، ۳ و ۴ و حداکثر نمره ۴۵، ۲۷، ۳۶ و ۴۵ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده بیشتر داشتن آن مؤلفه استفاده از شبکه و رسانه اجتماعی می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود چهار عامل یا مؤلفه تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف بود که پایایی آن‌ها با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۵، ۰/۷۸ و ۰/۷۷ به دست آمد (۲۹). در ایران، پژوهشی که از این ابزار استفاده و شاخص‌های روانسنجی آن را بررسی کرده باشد، یافت نشد. در پژوهش حاضر، بار عاملی همه گویه‌های مقیاس استفاده از رسانه‌های اجتماعی بالاتر از ۰/۴۰ ارزیابی که این نتیجه حاکی از روایی مناسب آن بود و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های تصویر بدن ۰/۷۸، مقایسه ۰/۷۱، اعتقاد ۰/۸۳ و مصرف ۰/۸۰ محاسبه شد.

۳. مقیاس اختلال بد ریخت‌انگاری بدن^{۱۱}: این مقیاس توسط هانلی و همکاران در سال ۲۰۲۰ با ۱۵ گویه در یک مؤلفه طراحی شد. برای پاسخگویی به هر گویه از طیف پنج درجه‌ای لیکرت از صفر (هرگز) تا چهار (همیشه) استفاده شد. در مقیاس اختلال بد ریخت‌انگاری بدن حداقل نمره ۰ و حداکثر نمره ۶۰ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده بیشتر داشتن مقیاس اختلال بد ریخت‌انگاری بدن می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود یک عامل یا مؤلفه بود که پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد (۳۰). در ایران، پژوهشی که از این ابزار استفاده و شاخص‌های روانسنجی آن را بررسی کرده باشد، یافت نشد. در پژوهش حاضر، بار عاملی همه گویه‌های مقیاس اختلال بد ریخت‌انگاری بدن بالاتر از ۰/۴۰ ارزیابی که این نتیجه حاکی از روایی مناسب آن بود و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای

در ترم‌های گذشته، عدم مصرف داروهای روان‌پزشکی مانند ضد اضطراب و ضد افسردگی، عدم وقوع رخداد های تنش‌زا مانند طلاق و مرگ نزدیکان در سه ماه گذشته و عدم دریافت خدمات روانشناختی در سه ماه گذشته بر اساس گزارش‌های شخصی دانشجویان و ملاک‌های خروج از مطالعه شامل: عدم پاسخگویی به بیش از ده درصد گویه‌های ابزارها و انصراف از شرکت در پژوهش، بودند.

ابزار

۱. پرسشنامه حالات هویت خود^۱: این پرسشنامه توسط بنیون و آدامز در سال ۱۹۸۶ با ۶۴ گویه در چهار مؤلفه کسب هویت^۲، وقفه هویت^۳، ضبط هویت^۴ و پراکندگی هویت^۵ (هر مؤلفه ۱۶ گویه) طراحی شد. برای پاسخگویی به هر گویه از طیف شش درجه‌ای لیکرت از یک (کاملاً مخالف) تا شش (کاملاً موافق) استفاده شد. در هر مؤلفه حداقل نمره ۱۶ و حداکثر نمره ۹۶ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده بیشتر داشتن آن هویت می‌باشد. سازندگان روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج حاکی از وجود چهار عامل یا مؤلفه کسب هویت، وقفه هویت، ضبط هویت و پراکندگی هویت بود که پایایی آنها با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۶۶، ۰/۸۱ و ۰/۶۹ به دست آمد (۲۷). در ایران، روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی تأییدی بررسی و نتایج حاکی از وجود چهار عامل یا مؤلفه کسب هویت، وقفه هویت، ضبط هویت و پراکندگی هویت بود که پایایی آن‌ها با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۶۴، ۰/۷۲ و ۰/۶۵ به دست آمد (۲۸). در پژوهش حاضر، بار عاملی همه گویه‌های پرسشنامه حالات هویت خود بالاتر از ۰/۴۰ ارزیابی که این نتیجه حاکی از روایی مناسب آن بود و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های کسب هویت ۰/۷۷، وقفه هویت ۰/۷۹، ضبط هویت ۰/۸۹ و پراکندگی هویت ۰/۸۲ محاسبه شد.

۲. مقیاس استفاده از رسانه‌های اجتماعی^۶: این مقیاس توسط تیوک و تامپسون در سال ۲۰۲۳ با ۱۷ گویه در چهار مؤلفه

7. Body Image
8. Comparison
9. Belief
10. Consumption
11. Body Dysmorphic Disorder Scale (BDDS)

1. Ego Identity Status Questionnaire (EISQ)
2. Identity Achievement
3. Identity Moratorium
4. Identity Foreclosure
5. Identity Diffusion
6. Social Media Use Scale (SMUS)

مدل همزمان در نرم‌افزار SPSS-26 در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها

ریزشی در نمونه‌های این پژوهش اتفاق نیفتاد و تحلیل‌ها برای ۳۲۰ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی انجام شد. نتایج تحلیل اطلاعات جمعیت‌شناختی نشان داد که بیشتر دانشجویان دختر سن ۲۷-۱۸ سال (۲۴۹ نفر معادل ۷۷/۸۱ درصد) داشتند و در سال اول (۱۱۳ نفر معادل ۳۵/۳۱ درصد) مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

جدول ۱) نتایج تحلیل اطلاعات جمعیت‌شناختی در دانشجویان دختر

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
سن	۱۸-۲۷ سال	۲۴۹	۷۷/۸۱٪
	۲۸-۳۷ سال	۵۶	۱۷/۵۰٪
	بالتر از ۳۷ سال	۱۵	۴/۶۹٪
سال چندم	سال اول	۱۱۳	۳۵/۳۱٪
	سال دوم	۷۴	۲۳/۱۲٪
	سال سوم	۷۰	۲۱/۸۸٪
	سال چهارم	۶۳	۱۹/۶۹٪

نتایج تحلیل‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، کمینه، بیشینه، کجی و کشیدگی متغیرهای پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و بدریخت‌انگاری بدن قابل مشاهده است (جدول ۲).

جدول ۲) نتایج تحلیل‌های توصیفی پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و بدریخت‌انگاری بدن در دانشجویان دختر

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	کجی	کشیدگی
کسب هویت	۶۵/۲۵	۸/۹۳	۱۶	۹۰	-۰/۳۷	۱/۷۵
پراکندگی هویت	۴۹/۱۸	۱۱/۷۵	۱۷	۸۶	۰/۳۱	۰/۳۴
ضبط هویت	۵۰/۲۲	۱۴/۰۸	۱۶	۹۳	-۰/۰۹	-۰/۰۵
وقفه هویت	۵۶/۹۱	۱۰/۶۴	۲۴	۹۰	۰/۰۷	۰/۷۵
تصویر بدن	۱۰/۲۳	۶/۱۶	۵	۴۶	۱/۳۸	۱/۸۲
مقایسه	۶/۳۷	۴/۴۳	۳	۲۷	۱/۱۶	۱/۹۳
اعتقاد	۶/۰۳	۴/۳۳	۴	۳۶	۱/۹۷	۱/۹۱
مصرف	۱۹/۵۸	۳/۷۹	۵	۳۰	-۰/۰۱	۰/۹۸
بدریخت‌انگاری بدن	۱۲/۷۳	۸/۲۱	۰	۴۹	۱/۴۱	۱/۸۶

مقیاس تک‌عاملی اختلال بدریخت‌انگاری بدن ۰/۸۶ محاسبه شد.

۴. فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی: در این پژوهش از فرم محقق‌ساخته اطلاعات جمعیت‌شناختی شامل سؤال‌هایی درباره سن و سال تحصیلی دانشجویان دختر نیز استفاده شد. **روند اجرای پژوهش:** برای انجام این پژوهش ابتدا هماهنگی‌های لازم با مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی به عمل آمد و پس از انتخاب ۳۲۰ دانشجوی دختر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای از میان دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی، برای آنان اهمیت و ضرورت پژوهش تبیین و درباره رعایت نکات و ملاحظات اخلاقی مانند رازداری، محرمانه‌ماندن اطلاعات شخصی، آزادی نمونه‌ها جهت شرکت یا عدم شرکت در پژوهش و غیره به آنان اطمینان‌خاطر داده شد. سپس از آنان خواسته شد تا با نهایت دقت به همه گویه‌های ابزارهای پژوهش پاسخ دهند. برای دانشجویان دختر تشریح شد که هیچ پاسخ صحیح یا غلطی وجود ندارد و بهترین پاسخ، پاسخی است که گویای وضعیت واقعی آن‌ها باشد. همچنین، از همه دانشجویانی که به ابزارهای پژوهش پاسخ دادند تشکر و قدردانی به عمل آمد. در نهایت، پرسشنامه‌ها از نظر میزان کامل بودن جهت ورود داده‌های آن‌ها به رایانه بررسی و در صورت مناسب بودن انتخاب و داده‌های آن‌ها جهت تحلیل وارد رایانه شد. لازم به ذکر است که برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با

برای پایگاه‌های هویت و ۲/۱۵ برای شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و قراردادن در دامنه ۱/۵ تا ۲/۵ رد شد. نتایج ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد که پراکندگی هویت و وقفه هویت با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < 0/001$)، اما کسب هویت و ضبط هویت با آن رابطه معناداری نداشتند ($P > 0/05$). علاوه بر آن، همه مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P < 0/05$) (جدول ۳).

بررسی پیش‌فرض‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه نشان داد که شرایط برای استفاده از روش‌های تحلیل مذکور وجود داشت. چرا که بر اساس نتایج جدول ۲ فرض نرمال بودن متغیرهای پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و بدریخت‌انگاری بدن به دلیل قراردادن مقدار کجی و کشیدگی در دامنه $+2$ تا -2 رد نشد. همچنین، فرض هم‌خطی چندگانه با توجه به آماره عامل تورم واریانس با دامنه $1/26$ تا $1/90$ برای پایگاه‌های هویت و $1/00$ تا $1/78$ برای شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی و کمتر از ۱۰ بودن رد شد. علاوه بر آن، فرض همبستگی باقی‌مانده‌ها با توجه به آماره دوربین-واتسون با مقدار $2/09$

جدول ۳) نتایج ضرایب همبستگی پیرسون پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی با بدریخت‌انگاری بدن در دانشجویان دختر

متغیر پیش‌بین / متغیر ملاک	بدریخت‌انگاری بدن	معناداری
کسب هویت	۰/۰۹	۰/۱۱۶
پراکندگی هویت	۰/۲۳	۰/۰۰۱
ضبط هویت	۰/۰۷	۰/۲۴
وقفه هویت	۰/۲۶	۰/۰۰۱
تصویر بدن	۰/۳۳	۰/۰۰۱
مقایسه	۰/۵۰	۰/۰۰۱
اعتقاد	۰/۱۸	۰/۰۰۱
مصرف	۰/۱۴	۰/۰۱۷

نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان نشان داد که مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی توانستند ۲۷ درصد از تغییرهای علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران را پیش‌بینی نمایند ($P < 0/001$) که در این پیش‌بینی سهم مؤلفه مقایسه بیشتر از سایر مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بود (جدول ۵).

نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان نشان داد که پایگاه‌های هویت توانستند ۹ درصد از تغییرهای علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران را پیش‌بینی نمایند ($P < 0/001$) که در این پیش‌بینی سهم مؤلفه وقفه هویت بیشتر از سایر مؤلفه‌های پایگاه‌های هویت بود (جدول ۴).

جدول ۴) نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی بدریخت‌انگاری بدن بر اساس پایگاه‌های هویت در دانشجویان دختر

متغیر پیش‌بین	R	R ²	مقدار F	df	معناداری	B	SE	Beta	مقدار t	معناداری
کسب هویت	۰/۲۹	۰/۰۹	۶/۵۴	۴ ۳۱۵	۰/۰۰۱	۰/۲۵	۰/۵۵	۰/۰۳	۰/۴۵	۰/۶۵۲
پراکندگی هویت						۰/۷۶	۰/۵۷	۰/۱۱	۱/۳۳	۰/۱۸۳
ضبط هویت						۰/۷۳	۰/۴۱	۰/۱۲	۱/۷۸	۰/۰۷۸
وقفه هویت						۰/۲۰	۰/۰۷	۰/۲۵	۲/۸۶	۰/۰۰۳

جدول ۵) نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی بدریخت‌انگاری بدن بر اساس شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در دانشجویان دختر

متغیر پیش‌بین	R	R ²	مقدار F	df	معناداری	B	SE	Beta	مقدار t	معناداری
تصویر بدن	۰/۵۲	۰/۲۷	۲۹/۴۳	۴ ۳۱۵	۰/۰۰۱	۰/۸۴	۰/۸۶	۰/۰۶	۰/۹۸	۰/۳۲۷
مقایسه						۰/۹۸	۰/۱۲	۰/۵۳	۸/۱۷	۰/۰۰۱
اعتقاد						۰/۲۵	۰/۱۱	۰/۱۴	۲/۲۷	۰/۰۲۳
مصرف						۰/۲۰	۰/۱۰	۰/۱۲	۲/۰۰	۰/۰۱۷

بحث

با توجه به پیامدهای منفی بدریخت‌انگاری بدنی، پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران انجام شد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که پراکندگی هویت و وقفه هویت با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند، اما کسب هویت و ضبط هویت با آن رابطه معناداری نداشتند که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های مالکوم و همکاران (۸)، هاشمیان و همکاران (۲۲) و رقیبی و همکاران (۲۳) بود. نتایج پژوهش مالکولم و همکاران نشان داد که اختلال هویت نقش مؤثری در اختلال بدریخت‌انگاری بدن داشت (۸). هاشمیان و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که کسب هویت بر نگرش مثبت به تصویر بدنی دختران نوجوان اثر مثبت و معنادار و وقفه هویت، ضبط هویت و پراکندگی هویت بر آن اثر منفی و معنادار داشت (۲۲). در پژوهشی دیگر رقیبی و همکاران گزارش کردند که سبک‌های هویت سردرگم، هنجاری و تعهد با نگرانی از تصویر بدنی نوجوانان رابطه معناداری داشتند (۲۳). در تبیین رابطه مثبت و معنادار پراکندگی هویت و وقفه هویت با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران و عدم رابطه معنادار کسب هویت و ضبط هویت با آن می‌توان گفت افراد دارای پراکندگی هویت (بحران هویت را تجربه نکردند و نسبت به هیچ ارزش‌ها و اهداف معینی تعهد لازم را کسب نکردند) و وقفه هویت (افراد بحران هویت را تجربه، اما احساس تعهد قطعی ندارند و در جریان جستجوی گزینه‌ها می‌باشند و نسبت به هیچ اهداف معینی تعهد لازم را کسب نکردند) برخلاف افراد دارای کسب هویت (بحران هویت را تجربه و آن را با موفقیت پشت سر گذاشتند و نسبت به اهداف معینی متعهد هستند) و ضبط هویت (بدون تجربه بحران هویت و جستجوی

گزینه‌ها به ارزش‌ها و اهداف مراجع قدرت متعهد شدند و هویت خود را بر مبنای آن ساختند) هنوز برای خود یک هویت مستقلی شکل ندادند و به دنبال انجام آن می‌باشند. چنین افرادی (دارای پراکندگی و وقفه هویت) حتی هنوز به یک رضایت نسبی درباره هویت ظاهری مانند چهره و بدن خود نرسیدند و در حال تلاش برای دستیابی به چهره مطلوب خود با انجام آرایش و اعمال زیبایی می‌باشند؛ در مقابل افراد دارای کسب و ضبط هویت برای خود یک هویت ظاهری ساختند و ظاهر خود را همان‌طور که هست، پذیرند. بنابراین، منطقی است که با افزایش پراکندگی هویت و وقفه هویت برخلاف کسب هویت و ضبط هویت افزایش یابد و بالعکس با بدریخت‌انگاری بدن در دختران افزایش یابد و بالعکس با کاهش پراکندگی هویت و وقفه هویت برخلاف کسب هویت و ضبط هویت میزان علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران کاهش یابد.

دیگر یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که همه مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران رابطه مثبت و معنادار داشتند که این نتیجه همسو با نتایج پژوهش‌های تیوفیل و همکاران (۱۵)، السیدان و همکاران (۲۴)، درجاتی و رضائی (۲۵) و سهراب‌زاده و همکاران (۲۶) بود. نتایج پژوهش تیوفیل و همکاران نشان داد که استفاده مناسب از رسانه‌های اجتماعی با نارضایتی از تصویر بدنی در دانشجویان همبستگی منفی و معناداری داشت (۱۵). السیدان و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که کاربران با استفاده بالاتر از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی، نگرانی‌های بیشتری درباره ظاهر خود داشتند (۲۴). در پژوهشی دیگر درجاتی و رضائی گزارش کردند که شبکه‌های اجتماعی و نشانه‌های بدریخت‌انگاری بدنی در مراجعان جراحی زیبایی همبستگی مثبت و معنادار داشت (۲۵). سهراب‌زاده و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه

رسیدند که میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با نگرانی از تصویر ذهنی بدن در زنان همبستگی مثبت و معنادار داشت (۲۶). در تبیین رابطه مثبت و معنادار مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف با علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران می‌توان گفت که در مؤلفه تصویر بدن افراد به‌طور منحصربه‌فردی با خودشیفتگی و خودنمایی همراه است و چنین افرادی تمایل بالایی برای خودنمایشگری دارند، در مؤلفه مقایسه افراد ضمن داشتن بهزیستی روانشناختی پایین‌تر (عزت‌نفس پایین، افسردگی بیشتر، ترس از ارزیابی منفی، اضطراب اجتماعی، احساس‌های منفی و نیاز به تأیید دیگران) تلاش می‌کنند که خود را با دیگران مقایسه کنند و همواره به دلیل بهزیستی پایین‌تر خود را پایین‌تر از دیگران ارزیابی می‌کنند، در مؤلفه اعتقاد فرد درباره خود احساس‌های منفی زیادی دارد و آن‌ها را بازگو نیز می‌کند و در مؤلفه مصرف افراد تمایل بالایی برای استفاده افراطی از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی دارند. در نتیجه، چنین افرادی ضمن استفاده افراطی از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی با عزت‌نفس پایین، ویژگی‌های روانشناختی و جسمانی خود را با دیگران و افراد معروف و مشهور مقایسه می‌کنند و خود را از لحاظ ظاهری پایین‌تر از آنان ارزیابی می‌نمایند. بنابراین، منطقی است که با افزایش مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف میزان علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران افزایش یابد و بالعکس با کاهش مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف میزان علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران کاهش یابد.

یافته‌های دیگر پژوهش حاضر نشان داد که پایگاه‌های هویت و مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی توانستند علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران را پیش‌بینی نمایند که در این پیش‌بینی سهم مؤلفه وقفه هویت بیشتر از سایر مؤلفه‌های پایگاه‌های هویت و مؤلفه مقایسه نیز بیشتر از سایر مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بود. آنچه از میان پایگاه‌های هویت نقش بیشتری در تبیین و پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن دارد، وقفه هویت است که در آن افراد بحران هویت را تجربه کردند، اما به یک تعهد قطعی دست نیافتند و نسبت به سایر پایگاه‌های هویت بیشتر دچار

علائم بدریخت‌انگاری بدن می‌شوند. افزون بر آن، آنچه از میان شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی نقش بیشتری در تبیین و پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن دارد، مؤلفه مقایسه است که در آن افراد ضمن داشتن بهزیستی روانشناختی پایین‌تر تلاش می‌کنند که خود را با دیگران مقایسه کنند و همواره به دلیل بهزیستی پایین‌تر، خود را پایین‌تر از دیگران ارزیابی می‌کنند. بنابراین، در مقایسه با سایر مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بیشتر دچار علائم بدریخت‌انگاری بدن می‌شوند. در تبیین نقش تعیین‌کننده پایگاه‌های هویت و مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران می‌توان گفت که نداشتن پایگاه‌های هویت مطلوب (شامل کسب هویت و ضبط هویت) و داشتن پایگاه‌های هویت نامطلوب (شامل پراکندگی هویت و وقفه هویت) و شبکه‌های و رسانه‌های اجتماعی (شامل تصویر بدن، مقایسه، اعتقاد و مصرف) سبب می‌شود که چنین افرادی در زندگی با دیگران دچار چالش‌های بیشتری شوند و اضطراب بیشتری تجربه کنند. این افراد هنگامی که وضعیت و ظاهر جسمانی خود را ارزیابی می‌کنند خود را منفی‌تر از آنچه که واقعاً هستند، برآورد و ارزیابی می‌نمایند. بنابراین، منطقی است که پایگاه‌های هویت و مؤلفه‌های شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی نقش مؤثری در تبیین و پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران داشته باشند.

پژوهش حاضر یک پژوهش همبستگی است و نمی‌توان روابط کشف‌شده را به‌عنوان روابط علی و معلولی فرض کرد. از دیگر محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به محدود شدن جامعه پژوهش به دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی و استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی جهت گردآوری داده‌ها اشاره کرد. با توجه به اینکه ابزارها جنبه خودگزارش‌دهی داشتند و در پژوهش‌های همبستگی نیز ممکن است تعداد گویه‌ها زیاد باشند، این احتمال وجود دارد که پاسخ‌ها و نتایج پژوهش دارای سوگیری باشد. علاوه بر آن، در ابزارهای خودگزارش‌دهی ممکن است افراد خویشتن‌نگری کافی نداشته باشند و مسئولانه به گویه‌ها پاسخ ندهند که این امر تا حدودی دقت نتایج را کاهش می‌دهد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی برای دستیابی به روابط علی و معلولی از پژوهش‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری و برای کاهش سوگیری در

7. Mousavi SM, Narimani M, Asgari SS. Suicidal ideation modeling based on body image and rumination with the mediation of social phobia in individuals with gender dysphoric disorder. *Journal of Clinical Psychology*. 2022;14(4):39-51. [Persian]
8. Malcolm A, Pikoos T, Castle DJ, Labuschagne I, Rossell SL. Identity and shame in body dysmorphic disorder as compared to obsessive-compulsive disorder. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*. 2021;31(100686):1-7.
9. Hughes EA, Ellis S, Smith JR. Connecting groups and behaviours: A network analysis of identity-infused behaviours. *British Journal of Social Psychology*. 2024;63(1):205-33.
10. Kukkola A, Mayry A, Keinonen K, Lappalainen P, Tunkkari M, Kiuru N. The role of psychological flexibility and socioeconomic status in adolescent identity development. *Journal of Contextual Behavioral Science*. 2023;30:112-20.
11. Glass CR, Heng TT, Hou M. Intersections of identity and status in international students' perceptions of culturally engaging campus environments. *International Journal of Intercultural Relations*. 2022;89:19-29.
12. Sznitman GA, Zimmermann G, Van Petegem S. Further insight into adolescent personal identity statuses: Differences based on self-esteem, family climate, and family communication. *Journal of Adolescence*. 2019;71:99-109.
13. Yuan W, Xu T, Liu M, Hu B. Vocational identity status in Chinese emerging adults with and without hearing impairment: Latent profiles and relationships with self-esteem and subjective well-being. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2022;19(14473):1-17.
14. Piotrowski K. Parental identity status in emerging and early adulthood, personality, and well-being: A cluster analytic approach. *Scandinavian Journal of Psychology*. 2021;62(6):820-32.
15. Tufail MW, Saleem M, Fatima SZ. Relationship of social media and body image dissatisfaction among university students. *Pakistan Journal of Applied Psychology*. 2022;2(1):89-97.
16. Farooq M, Farooq M, Atiq N, Ranjha KU, Karimov Z. Social media as a clinical, educational and networking tool for neurosurgeons: A systematic review of literature. *Journal of Clinical Neuroscience*. 2024;126:256-64.
17. Sashi CM, Brynildsen G. Franchise network relationships and word of mouth communication in social media networks. *Industrial Marketing Management*. 2022;102:153-63.
18. Lai SM, Yen TJ, Chang MY, Fu YC, Liu WC. Predicting network members from partial contact records on social media: A machine learning approach. *Social Networks*. 2025;80:10-24.
19. Pamuksuz U, Yum JT, Humphreys A. A brand-new look at you: Predicting brand personality in

پاسخ‌ها از ابزارهای دیگر گزارش‌دهی یا مصاحبه استفاده شود.

به‌طور کلی، نتایج این مطالعه نشان داد که پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی نقش معناداری در پیش‌بینی علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران دارند و می‌توانند موجب افزایش بدریخت‌انگاری بدن در آنان شوند. بنابراین، نتایج مذکور می‌تواند جهت آگاه‌سازی والدین از طریق برنامه‌های آموزشی مبتنی بر پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی بر تلویحات کاربردی زیادی داشته باشد. در نتیجه، توجه بیشتر از قبل به نقش پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران لازم است و برای این منظور استفاده از آموزش‌های مرتبط در محیط‌های دانشگاهی، خانوادگی و برنامه‌های تلویزیونی و شبکه‌های مجازی جهت شناخت آثار و پیامدهای پایگاه‌های هویت و شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن ضروری است.

منابع

1. Hoepfner SS, Hall MD, Hiranandani M, Greenberg JL, Wilhelm S, Phillips KA. Time to response in therapy for body dysmorphic disorder: A comparison of cognitive behavioral therapy and supportive psychotherapy. *Behavior Therapy*. 2024;55(1):68-79.
2. Heshmati R, Pellerone M, RamazanNejadEsfandi M, Yehaneh N, Jafari E. Interpersonal attachment styles and body dysmorphic symptoms in adolescent girls: The mediating role of body image. *Clinical Neuropsychiatry*. 2023;20(2):141-50.
3. McGuire FH, Goldbach JT, Senese JG, Cabrera JR, Schrager SM, Duncan AE. Longitudinal association of homonegative school climate with body dysmorphic disorder among cisgender sexual minority adolescents: Testing mediation through proximal minority stressors. *Body Image*. 2023;45:86-93.
4. Krebs G, Dela Cruz LF, Rijdsdijk FV, Rautio D, Enander J, Ruck C, et al. The association between body dysmorphic symptoms and suicidality among adolescents and young adults: a genetically informative study. *Psychological Medicine*. 2022;52(7):1268-76.
5. Khanzadeh M, Beshlideh K, Hamid N, Marashi SA. Designing and testing model of the antecedents of body dysmorphic symptoms in students. *Journal of Clinical Psychology*. 2017;9(1):85-100. [Persian]
6. Chen IW, Wang WT, Huang KC. Updated analysis on the effectiveness of cognitive behavioral therapy for body dysmorphic disorders response. *Journal of Affective Disorders*. 2024;359:405-6.

dysmorphic disorder scale for youth. Clinical Psychologist. 2020;24(3):254-66.

social media networks with machine learning. Journal of Interactive Marketing. 2021;56:55-69.

20. Meng X, Wang C, Yang J, Li M, Zhang Y, Wang L. Predicting users' latent suicidal risk in social media: An ensemble model based on social network relationships. Computers, Materials and Continua. 2024;79(3):4259-81.

21. Strowger M, Braitman AL, Barnett NP. The association between social network members sharing alcohol-related social media content on alcohol outcomes among college student drinkers. Alcohol, Clinical and Experimental Research. 2022;46(8):1592-1602.

22. Hashemian M, Aflakseir A, Goodarzi M, Rahimi Ch. The relationship between identity status and attachment styles with attitude toward body image in adolescent girls: The mediating role of social comparison. Journal of Developmental Psychology: Iranian Psychologists. 2023;19(75):257-66. [Persian]

23. Raghbi M, Sheikh H, Shamsollahzadeh Y, Jalmbadani M. Investigating the mediating role of identity styles on body image concerns and related factors in adolescents referred to Zahedan Health Centers. Journal of Health Research in Community. 2019;5(3):83-93. [Persian]

24. Alsaidan MS, Altayar NS, Alshmmari SH, Alshammari MM, Alqahtani FT, Mohajer KA. The prevalence and determinants of body dysmorphic disorder among young social media users: A cross-sectional study. Dermatology Reports. 2020;12(3):70-6.

25. Darajati AA, Rezaee O. Predicting the symptoms of body dysmorphic disorder based on the amount of use of social networks and defense mechanisms in the clients of cosmetic surgery centers. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal. 2023;11(11):63-72. [Persian]

26. Sohrabzade M, Niazi M, Nejadi A, Afra H. Virtual social networks and the formation of women's mental image of their bodies. Quarterly Journal of Woman & Society. 2019;10(38):217-240. [Persian]

27. Bennion LD, Adams GR. A revision of the extended version of the objective measure of ego identity status: An identity instrument for use with late adolescents. Journal of Adolescent Research. 1986;1(2):183-97.

28. Babaie E, Bakhshian F, Karimian A, Saadatmehr R. Factors related to the self-identification of high school students in Mazandaran province, Iran. Scientific Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research. 2019;17(3):307-16. [Persian]

29. Tuck AB, Thompson RJ. The social media use scale: Development and validation. Assessment. 2023;31(3):1-20.

30. Hanley SM, Bhullar N, Wootton BM. Development and initial validation of the body